

এই সমলৰ সংক্ষিপ্ত ৰূপ ৰেখা

বিষয় : গণিত

শ্ৰেণী : ষষ্ঠ

পাঠ্যপুথিৰ লগত জড়িত পাঠ : পাঠ নং ৮ পাঠৰ নাম : দশমিক (গণিত)

বিষয়বস্তু/খূসৰ ক্ষেত্ৰ/শিকন ঘাটি : দশমিক

শৈক্ষিক দিনপঞ্জী মতে শিকনৰ মাহ : জুন মাহ

শিকনৰ ফলাফল	শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া/কাৰ্য	প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী	মূল্যায়নৰ আহিলা	বিষয় অধ্যয়ন	মন্তব্য
১	২	৩	৪	৫	৬
<ul style="list-style-type: none"> টকা-পইচা, দৈৰ্ঘ্য, উষ্ণতা আদিৰ লগত জড়িত বিভিন্ন সমস্যা ভগ্নাংশ আৰু দশমিকৰে সমাধান কৰিবলৈ শিকিব। দৈনন্দিন জীৱনৰ লগত জড়িত ভগ্নাংশ আৰু দশমিকৰ সমস্যাসমূহত যোগ আৰু বিয়োগ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ জানিব। 	<ul style="list-style-type: none"> কাৰ্যভিত্তিক আৰু আলোচনা ভিত্তিক কাৰ্য আৰু কথোপকথনৰ জৰিয়তে ভগ্নাংশ দশমিকত প্ৰকাশ কৰা। স্কেল ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন বস্তুৰ দৈৰ্ঘ্যৰ একক দশমিকত প্ৰকাশ। কাৰ্যৰ জৰিয়তে 0.1 আৰু 0.01ৰ ধাৰণা দিয়া কাৰ্য। টকা-পইচাক দশমিকত প্ৰকাশ ভগ্নাংশক দশমিকত প্ৰকাশ দৈনন্দিন জীৱনত দশমিকৰ ব্যৱহাৰ ইত্যাদি। 	<ul style="list-style-type: none"> চক ৰবৰ কাঠ পেঞ্চিল কিতাপ স্কেল কাগজ দশমাংশ, শতাংশৰ বাবে আয়তাকৃতি, বৰ্গাকৃতি চাৰ্ট ইত্যাদি। 	<p>প্ৰতিটো কাৰ্যৰ লগে লগে মূল্যায়নৰ বাবে অনুশীলনীৰ নমুনা দিয়া হৈছে।</p> <p>লগতে পাঠ্যপুথিৰ পাঠৰ লগত জড়িত অনুশীলনীৰ কাৰ্য উল্লেখ কৰা হৈছে, ইত্যাদি।</p>	<p>ইয়াত দিয়া হোৱা নাই</p>	<p>বিভিন্ন উদাহৰণ আৰু কাৰ্যৰ জৰিয়তে দৈনন্দিন জীৱনত যে দশমিকৰ প্ৰয়োগৰ প্ৰয়োজন হয় তাৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। লগতে গাণিতিক ধাৰণা স্পষ্ট কৰাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অনুশীলনীৰ বাবে ক্ৰিয়া-কলাপ সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে।</p> <p>চিন্তন আৰু শিক্ষণ অভ্যাসৰ প্ৰতিফলনৰ বাবে কিছু প্ৰশ্নৰ অৱতাৰণা কৰা হৈছে, যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ শিকন ফলাফল আয়ত্তকৰণত সহায় হয়।</p>

শিকনৰ ফলাফল :

- টকা পইচা, দৈৰ্ঘ্য, উষ্ণতা আদিৰ লগত জড়িত বিভিন্ন সমস্যা ভগ্নাংশ আৰু দশমিকেৰে সমাধান কৰিবলৈ শিকিব।
- দৈনন্দিন জীৱনৰ লগত জড়িত ভগ্নাংশ আৰু দশমিকৰ সমস্যাসমূহত যোগ আৰু বিয়োগ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ জানিব।

বিষয়বস্তু - দশমিক (Content area - Decimal)

পাঠ্যপুথিত থকা সংশ্লিষ্ট পাঠ: দশমিক (Decimals), পাঠ নং ৮

শৈক্ষিক দিনপঞ্জীমতে জুন মাহৰ নিৰ্দ্ধাৰিত পাঠ।

পাতনি (Overview)

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সৰুৰে পৰা ভগ্নাংশৰ ব্যৱহাৰ পাই আহিছে যদিও শ্ৰেণীকোঠাত ভগ্নাংশ বিষয়ক বিভিন্ন সমস্যা সমাধান কৰাত যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হয়। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে শ্ৰেণীকোঠাত উপযুক্ত পৰিৱেশ গঢ়ি তুলিব লাগিব। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পোৱা বাস্তৱ জীৱনৰ বিভিন্ন উদাহৰণৰ সহায়ত ভগ্নাংশৰ বিষয়বস্তুৰ ধাৰণা দৃঢ় কৰিবলৈ যত্ন কৰিব। সাধাৰণ ভগ্নাংশক দশমিকত আৰু দশমিক সাধাৰণ ভগ্নাংশলৈ পৰিৱৰ্তন কৰিবলৈ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে বিভিন্ন উদাহৰণ দাঙি ধৰিব। যোৱা বছৰ হৈ যোৱা গুণোৎসৱত গৰিষ্ঠ সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে 10 বা 10 হৰবিশিষ্ট ভগ্নাংশক দশমিকত পৰিৱৰ্তন কৰিব পৰা নাছিল আৰু এই মুক্ত শৈক্ষিক সমলত আমি বিশেষকৈ এই বিষয়টোৰ ওপৰত বিতংভাৱে আলোচনা কৰিবলৈ ওলাইছে।

এই সমলে সামৰি লোৱা শিকনীয় দিশসমূহ (Learning points of this resources)

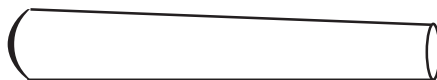
- দশমিকৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে পুনৰালোচনা।
- দশমিকৰ স্থানীয় মান আৰু সংখ্যাৰেখাত ইয়াৰ অৱস্থান।
- ভগ্নাংশক দশমিকলৈ পৰিৱৰ্তন।
- দৈনন্দিন জীৱনত দশমিকৰ ব্যৱহাৰ শিকিব আৰু দশমিকৰ যোগ-বিয়োগৰ সমস্যা সমাধান কৰিব পাৰিব।

শিক্ষণ-শিকন পদ্ধতি (Pedagogical approach)

কাৰ্য

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক শ্ৰেণীকোঠাত থকা বা জ্যামিতি বাকচত পোৱা বিভিন্ন চুটি দীঘল বস্তু স্কেলৰ সহায়ত জুখিব দিয়ক। যেনে - চক, ৰবৰ, কাঠ পেঞ্চিল, কলম, কিতাপ বহী ইত্যাদি।

প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক জুখিবলৈ দিয়া কাৰ্যত সহায় কৰিব আৰু কি পালে সুখিব। যেনে- চকডাল কিমান দীঘল কোৱাচোন?

অনিমাই ক'লে 'চকডাল 5 চে.মি.তকৈ দীঘল ।

আপুনি সুধিব পাৰে -

'5 চে.মি.তকৈ কিমান দীঘল ক'ব পাৰিবানে'?

অনিমাই ক'লে -

'5 চে.মি.তকৈ 7 টা ঘৰ বেছি ।

তেতিয়া আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বুজাবৰ বাবে এনেকৈয়ো ক'ব পাৰে—

“স্কেলডালত 1 চে.মি.ত 10 টা সমান ভাগ আছে। প্রতিটো ভাগ 1 চেণ্টিমিটাৰৰ (চে.মি.ৰ) এক দশমাংশ।

অৰ্থাৎ ইয়াক $\frac{1}{10}$ চে.মি. বুলি ক'ব পাৰি।

1 চে.মি.ৰ এক দশমাংশক 1 মিলিমিটাৰ (মি.মি.) বোলে।

$\therefore \frac{1}{10}$ চে.মি. = 1 মিলিমিটাৰ

আমি এক চে.মি.ৰ এক দশমাংশক 0.1 চে.মি. বুলিও ক'ব পাৰো। ইয়াক “শূন্য দশমিক এক চে.মি. বুলি পঢ়ো”।

$\therefore \frac{1}{10}$ চে.মি. = 0.1 চে.মি.

অৰ্থাৎ 1 মিলিমিটাৰ 0.1 চেণ্টিমিটাৰ

অৰ্থাৎ 1 মি.মি (মিলিমিটাৰ) = 0.1 চে.মি.

গতিকে চকডাল কিমান দীঘল হ'ব—

যিহেতু চকডাল 5 চে.মি.তকৈ 7 টা ঘৰ বেছি আছে। এই 7 টা ঘৰৰ মান হ'ব...

$\therefore \frac{7}{10}$ চে.মি. = 7 মি.মি.
= 0.7 চে.মি.

\therefore চকডালৰ দৈৰ্ঘ্য = 5 চে.মি. 7 মি.মি. অৰ্থাৎ 5 চে.মি. আৰু $\frac{7}{10}$ চে.মি.
= 5.7 চে.মি. (5 + 0.7) চে.মি.
= 5.7 চে.মি.

কথাখিনি বোর্ডত পাতি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ভালদৰে বুজাই দিব। প্ৰয়োজনবোধে প্ৰশ্নও সুধিব।

কাৰ্য

এতিয়া আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বৰৰ, কাঠপেঞ্চিল, কলম, কিতাপ, টেবুল ইত্যাদিৰ দৈৰ্ঘ্য জুখিব দিব পাৰে আৰু তালিকা আকাৰে দৈৰ্ঘ্যবোৰ লিখিবলৈ দিব।

বস্তুৰ নাম	দৈৰ্ঘ্য (চে.মি. আৰু মি.মি.ত)	চে.মি.ত (দশমিকত দৈৰ্ঘ্য)
বৰৰ	4 চে.মি. 5 মি.মি.	4.5 চে.মি.
কাঠ পেঞ্চিল		
কলম		
কিতাপ		
টেবুল		

[এই বস্তুবোৰৰ উপৰিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক শিক্ষক / শিক্ষয়িত্ৰীসকলে আন বিভিন্ন সঁজুলি / বস্তু জুখিব দিব।]

কাৰ্য

এতিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক তলত দিয়া আয়তাকাৰ আৰ্হিবোৰ (ডিজাইন) চাবলৈ দিয়ক।

ৰঙা ৰং	নীলা ৰং	কলা ৰং	নীলা ৰং	ৰঙা ৰং	নীলা ৰং	কলা ৰং	নীলা ৰং		
--------	---------	--------	---------	--------	---------	--------	---------	--	--

এইবাৰ প্ৰশ্ন সোধক -

(a) কিমানটা ভাগত ৰঙা ৰং আছে?

সম্ভাৱ্য উত্তৰ- 10 টা ভাগৰ 2 টা ভাগত ৰঙা ৰং আছে।

অৰ্থাৎ $\frac{2}{10} = 0.2$

(b) কিমানটা ভাগত কলা ৰং আছে?

উত্তৰ -

(c) কিমানটা ভাগত ৰং কৰা হোৱা নাই?

উত্তৰ -

(d) মুঠ কিমানটা ভাগত ৰঙা আৰু নীলা ৰং আছে?

উত্তৰ-

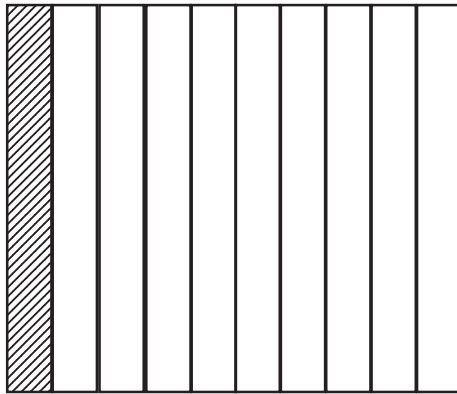
ইত্যাদি।

← ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক চিন্তা কৰিবলৈ সময় দিয়ক
আৰু তাৰ পাছত উত্তৰবোৰ ক'বলৈ
আৰু লিখিবলৈ দিয়ক।

কাৰ্য

শতাংশ বা এশৰ অংশ

এটা বৰ্গ লোৱা হ'ল আৰু ইয়াক 10 টা সমান ভাগত ভাগ কৰা হ'ল।

চিত্ৰ (i)

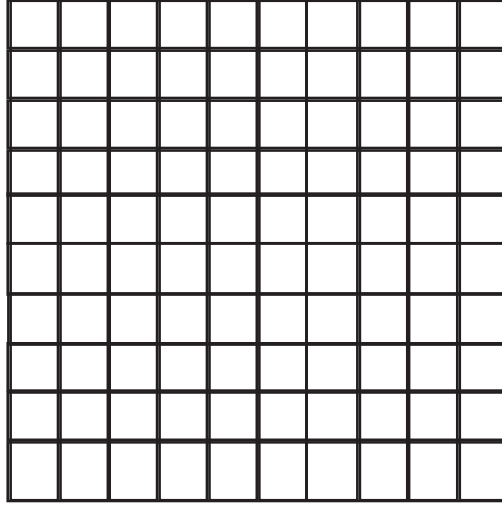
← আৰ্হিত দেখুওৱাৰ দৰে প্ৰতিজন ছাত্ৰ-
ছাত্ৰীক এটা বৰ্গত 10 টা সমান ভাগ
কৰিবলৈ দিয়ক (দলগতভাৱে)।

এইবাৰ প্ৰশ্ন সোধক - এই বৰ্গটোৰ কিমানটা অংশত আচ্ছাদিত কৰা হৈছে?

সম্ভাৱ্য উত্তৰ - “10 ভাগৰ এক অংশত”

অৰ্থাৎ $\frac{1}{10}$ বা এক দশমাংশ বা 0.1

আকৌ চিত্ৰ (ii) লৈ মন কৰক

চিত্ৰ (ii)

এইবাৰ চিত্ৰ (i) নংত পোৱা প্ৰতিটো আয়ত সমানে 10 টা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে।

মুঠ ভাগ কিমান হৈছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সুধিব -

“ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক ক’ব পাৰে যে মুঠ 100 টা ভাগ অৰ্থাৎ 100 টা সৰু বৰ্গ হৈছে।”

চিত্ৰত দেখুওৱাৰ দৰে প্ৰতিটো সৰু বৰ্গ গোটেই বৰ্গটোৰ কিমান অংশ? (ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সুধিব পাৰে)

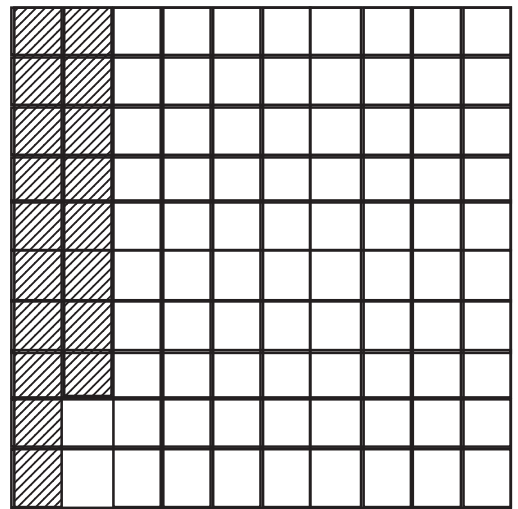
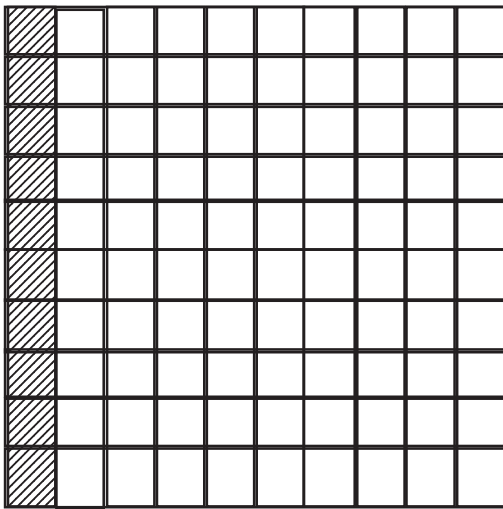
প্ৰতিটো সৰু বৰ্গ হ’ব - গোটেই বৰ্গটোৰ এক শতাংশ

অৰ্থাৎ $\frac{1}{100}$ । এই কথা আলোচনাৰে বুজাই দিয়ক।

এতিয়া দশমিকত কিদৰে লিখিব পাৰি তাকো বুজাই দিয়ক- যেনে $\frac{1}{100} = 0.01$

আৰু আমি ইয়াক শূন্য দশমিক শূন্য এক বুলি পঢ়ো-

কাৰ্য এইবাৰ আপুনি নিজে তলত দিয়া ধৰণে বৰ্গঘৰ কাগজত আঁকি প্ৰতি দলত পৰ্যবেক্ষণ কৰিবলৈ দিব।

- গোটেই বৰ্গটোৰ কিমান অংশ আচ্ছাদিত হ’ব যদি আমি ক্ৰমে 6 টা বৰ্গ, 18 টা বৰ্গ, 42 টা বৰ্গ, 65 টা বৰ্গ, 97টা বৰ্গ আচ্ছাদিত কৰো।

এইবাৰ প্ৰশ্ন সোধক -

বাকী বৰ্গবোৰৰ চিত্ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আঁকিব দিব আৰু তলৰ তালিকাখন পূৰ কৰিব দিব।

আচ্ছাদিত অংশ	সাধাৰণ ভগ্নাংশ	দশমিক ৰূপ
6 টা বৰ্গ	$\frac{6}{100}$	0.06
18 টা বৰ্গ		
42 টা বৰ্গ		
65 টা বৰ্গ		
97 টা বৰ্গ		

কাৰ্য

এইবাৰ টকা-পইচাত দশমিকৰ ব্যৱহাৰ সম্বন্ধে আলোচনা কৰক আৰু তাত দশমিকৰ ব্যৱহাৰ কিদৰে হয় তাৰ বাবে তলত দিয়া ধৰণে কাৰ্য কৰাওঁক। বিভিন্ন প্ৰশ্ন সুধিব। যেনে -

১ টকাত কিমান পইচা?

২৫ পইচা ১ টকাৰ কিমান অংশ?

২৫ পইচাক দশমিক ব্যৱহাৰ কৰি টকাত কিদৰে লিখিব পাৰো?

সম্ভাৱ্য উত্তৰ ০.২৫ টকা পাবলৈ আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক চিন্তা কৰি উলিয়াবলৈ সুবিধা দিয়ক।

এইবাৰ প্ৰশ্ন কৰক ৫০ পইচাক কিদৰে দশমিক ব্যৱহাৰ কৰি টকাত লিখিব পাৰি।

- এইবাৰ আপুনি তলৰ টকা-পইচাখিনিক দশমিক ব্যৱহাৰ কৰি টকাত লিখিবলৈ দিয়ক।

(১) ১০ টকা ১০ পইচা = টকা

(২) ১০০ টকা ৫ পইচা = টকা

(৩) ২০০ টকা ২৫ পইচা = টকা

(৪) ১০০ টকা ৯৯ পইচা = টকা

(৫) ৫০০ টকা ৫০ পইচা = টকা ইত্যাদি।

এইবাৰ পাঠত থকা অনুশীলনী ৪.৪ ৰ সমস্যাবোৰ দলগতভাৱে সমাধান কৰিবলৈ দিয়ক।

কাৰ্য (ক) : দশমিকৰ স্থানীয় মান

গোটা সংখ্যাৰ অংশসমূহ ভাগ ভাগকৈ প্ৰকাশ কৰিবলৈ দশমিকৰ সহায় লোৱা হয়। দশমিকৰ প্ৰয়োগ এককৰ পিছত কৰা হয়। দশমিকৰ পিছত বহুওৱা সংখ্যাই ক্ৰমে দশমাংশ, শতাংশ, সহস্ৰাংশ আদি বুজায়। দশমিকৰ প্ৰয়োগ টকা-পইচা, কিলোমিটাৰ, মিটাৰ আৰু কিলোগ্ৰাম-গ্ৰাম আদিত ব্যৱহাৰিকভাৱে আমি কৰি আহিছো। সেয়ে দশমিকৰ সঠিক প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা যোগ-বিয়োগ, পূৰণ-হৰণ কৰিবলৈ আমি দশমিকৰ বিষয়ে স্পষ্ট ধাৰণা ৰখাৰ প্ৰয়োজন।

তলৰ ক্ৰমটোলৈ চাও আহক আৰু এইদৰে বোৰ্ডত আঁকি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকো মন কৰিবলৈ দিয়ক।

দহক	একক	দশমাংশ	শতাংশ	সহস্ৰাংশ
10	1	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{1000}$
দহটাৰ গোট	একোটা গোট	দহভাগৰ এভাগ	এশ ভাগৰ এভাগ	এহেজাৰ ভাগৰ এভাগ

কাৰ্য (খ): তলৰ তালিকাৰ ঘৰবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পূৰ কৰিবলৈ দিয়ক (দলগতভাৱে আৰু এককভাৱেও)

সংখ্যাৰ মান	দহক	একক	দশমাংশ	শতাংশ	সহস্ৰাংশ
34.5	3	4	5	-	
7.86					
64.089					
42.368					

কাৰ্য (গ): ইয়াৰ তলত দিয়াবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক দশমিকত প্ৰকাশ কৰিবলৈ দিয়ক।

- 1) তিনি একক আৰু সাত দশমাংশ
 - 2) পাচ দহক দুই একক পাচ শতাংশ ছয় সহস্ৰাংশ
 - 3) আঠ দহক ৪ একক তিনি দশমাংশ পাঁচ শতাংশ
- শেষত তেওঁলোকৰ প্ৰত্যেকৰ উত্তৰবোৰ আপুনি পৰীক্ষা কৰি বোৰ্ডত লিখি আলোচনা কৰক।

কাৰ্য (ঘ): তলত দিয়া আৰ্হি অনুসৰি সংখ্যাবোৰৰ বিস্তৃতি কৰিবলৈও দিয়ক।

- (i) $29.3 = 20 + 9 + \frac{3}{10}$
- (ii) $38.6 =$
- (iii) $91.683 =$
- (iv) $146.294 =$
- (v) $63.025 =$

কাৰ্য : সংখ্যাৰেখাত দশমিকৰ উপস্থাপন

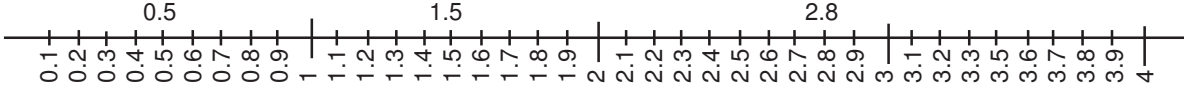
ভগ্নাংশক সংখ্যাৰেখাত দেখুওৱাৰ দৰে দশমিক সংখ্যাবোৰকো সংখ্যাৰেখাত উপস্থাপন কৰিব পাৰি। আমি ব্যৱহাৰ কৰা স্কেলপাত বা জোখ-মাখৰ ফিটাৰ দ্বাৰা কোনো বস্তুৰ দীঘ বা প্ৰস্থ জানিবলৈ সংখ্যাৰেখাৰ ব্যৱহাৰ কৰি আহিছো।

ধৰা হ'ল সংখ্যাৰেখাত 0.7 ক দেখুৱাব খুজিছো।

আমি জানো যে 0.7 সংখ্যাটো 0 তকৈ ডাঙৰ আৰু 1 তকৈ সৰু। ইয়াৰ 7 টা দশমাংশ আছে। তলত দিয়া ধৰণে 0 আৰু 1 ৰ মাজৰ একক দৈৰ্ঘ্যক 10 টা কিমান অংশত ভাগ কৰি তাৰে 7 টা ভাগ লোৱা হ'ল।

সেইদৰে সংখ্যাৰেখাৰ 0.5, 1.5 আৰু 2.8 ৰ অৱস্থান মন কৰা।

কাৰ্য : ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক বিভিন্ন দশমিকৰ সংখ্যাক সংখ্যাৰেখাত বহুৱাব দিয়ক আৰু তেওঁলোকৰ কাৰ্যবোৰ নিৰীক্ষণ কৰক। প্ৰয়োজন অনুসৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সহায় কৰক আৰু বুজিলে কৰিবলৈ দিয়ক।

কাৰ্য : ভগ্নাংশৰ দশমিক ৰূপ

'10'ৰ হৰবিশিষ্ট ভগ্নাংশৰ দশমিক ৰূপ চাওঁ আহক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলকো মন কৰিবলৈ দিয়ক।

(a) $\frac{7}{10} = 0.7$ (b) $\frac{2}{10} = 0.2$

(c) $\frac{12}{10} = \frac{10+2}{10} = \frac{10}{10} + \frac{2}{10} = 1 + 0.2 = 1.2$

(d) $\frac{59}{10} = \frac{50+9}{10} = \frac{50}{10} + \frac{9}{10} = 5 + \frac{9}{10} = 5 + 0.9 = 5.9$

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কথাবোৰ বুজি পাইছে নে নাই বিভিন্ন প্ৰশ্ন সুধি তাৰ বুজ লওক। যদি কোনো এজনে বুজি পোৱা নাই তাক বুজাবলৈ সৰু সৰু অধিক অনুশীলনী কৰিবলৈ দিয়ক।

সেইদৰে তলত দিয়া মতে কৰিবলৈ দিয়ক

$\frac{28}{10} = \square$, $\frac{34}{10} = \square$, $\frac{73}{10} = \square$

$\frac{112}{10} = 11.2$, $\frac{135}{10} = \square$, $\frac{141}{10} = \square$, $\frac{264}{10} = \square$

কাৰ্য : 100 হৰবিশিষ্ট ভগ্নাংশৰ দশমিক ৰূপঃ

$\frac{2}{100} = 0.02$ $\frac{17}{100} = 0.17$ $\frac{79}{100} = 0.79$

এতিয়া $\frac{102}{100} = \frac{100+2}{100} = \frac{100}{100} + \frac{2}{100} = 1 + 0.02 = 1.02$

সেইদৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কৰিবলৈ দিয়ক -

$$\frac{113}{100} = \boxed{}$$

$$\frac{193}{100} = \boxed{}$$

$$\frac{393}{100} = \boxed{}$$

$$\frac{487}{100} = \boxed{}$$

আকৌ

$$\frac{1012}{100} = 10.12$$

$$\frac{1926}{100} = 19.26$$

$$\frac{2654}{100} = \boxed{}$$

$$\frac{4789}{100} = \boxed{}$$

$$\frac{6483}{100} = \boxed{}$$

কাৰ্য : 1000 হৰবিশিষ্ট ভগ্নাংশৰ দশমিক ৰূপ:

$$\frac{2}{1000} = 0.002$$

$$\frac{14}{1000} = 0.014$$

$$\frac{123}{1000} = 0.123$$

$$\frac{989}{1000} = 0.989$$

সেইদৰে.

$$\frac{4}{1000} = \boxed{}$$

$$\frac{39}{1000} = \boxed{}$$

$$\frac{286}{1000} = \boxed{}$$

$$\frac{546}{1000} = \boxed{}$$

কাৰ্য : 1000 হৰবিশিষ্ট ভগ্নাংশৰ দশমিক ৰূপ:

এইদৰে যথেষ্ট অনুশীলনীৰ জৰিয়তে এই সমলৰ শিকনৰ ফলাফল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা আয়ত্ত কৰাত নিশ্চিত হওঁক।

কাৰ্য

এইবাৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ কিছুমান উদাহৰণ দাঙি ধৰক পাঠ্যপুথিৰ আলমত। যেনে -

উদাহৰণ - ৰাণুৱে বাছেৰে 5 কি.মি., সৰু গাড়ীৰে 2 কি.মি. 200 মি. আৰু শেষত 50 মি. খোজকাটি ঘৰ পালে।
তাই মুঠতে কিমান দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিলে।

সমাধানৰ বাবে আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰথমে প্ৰতি ক্ষেত্ৰত অতিক্ৰম কৰা দূৰত্ব দশমিক ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰকাশ কৰিব দিয়ক। উদাহৰণস্বৰূপে -

(১) বাছেৰে অতিক্ৰম কৰিলে- $5 \text{ কি.মি.} = 5.000 \text{ কি.মি.}$

(২) সৰু গাড়ীৰে অতিক্ৰম কৰিলে- $2 \text{ কি.মি.} + 200 \text{ মি.}$
 $= 2.000 \text{ কি.মি.} + \frac{200}{1000} \text{ কি.মি.}$
 $= 2.000 \text{ কি.মি.} + 0.2 \text{ কি.মি.}$
 $= 2.000 \text{ কি.মি.} + 0.2 \text{ কি.মি.}$
 $= 2.200 \text{ কি.মি. বা } 2.2 \text{ কি.মি.}$
 $= 2.00 \text{ কি.মি.} + 0.2 \text{ কি.মি.}$

(৩) খোজ কাটি অতিক্ৰম কৰিলে- $= 50 \text{ মি.} = \frac{50}{1000} \text{ কি.মি.}$
 $= 0.05 \text{ কি.মি.}$

তাই মুঠ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিলে- 5.000 কি.মি.
 2.200 কি.মি.
 $\frac{0.050 \text{ কি.মি.}}$
 7.250 কি.মি.

অৰ্থাৎ 7 কি.মি. আৰু 250 মি.

সেই আৰ্হিত পাঠ্যপুথিৰ উদাহৰণবোৰ যুৰীয়াকৈ লগ হৈ কৰিব দিয়ক আৰু প্ৰতিটো উদাহৰণ আলোচনা কৰক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বোৰ্ডলৈ মাতি সমাধান কৰিবলৈ দিয়ক। লগতে অনুশীলনী 8.5 আৰু 8.6 শ্ৰেণীকোঠাত কেইটিমান কৰাওক আৰু কিছুমান গৃহ কাৰ্য হিচাবেও দিয়ক। প্ৰতিজনৰ সমাধানবোৰ আপুনি নিৰীক্ষণ কৰিবৰ বাবে ইজনে সিজনক পৰীক্ষা কৰিবলৈ দিয়ক। আৰু শুদ্ধ সমাধান বোৰ্ডত কৰি তেওঁলোকৰ খোকোজাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ যত্ন কৰক।

চিন্তন (Pause of thinking)

- আপুনি দিয়া কাৰ্যবোৰ কৰিবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক আগ্ৰহান্বিত কৰিব পাৰিছিলনে?
- সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কাৰ্যসমূহ বুজি পাইছিলনে?
- আপুনি দলগতভাৱে কাৰ্যবোৰ কৰাওঁতে কিবা অসুবিধা পাইছিলনে?

আপোনাৰ শিক্ষণ অভ্যাসনৰ ওপৰত প্ৰতিফলন (Reflection on your teaching practice):

- আপুনি কোনবোৰ কাৰ্য দলগতভাৱে কৰাবলৈ অসুবিধা পাইছিল বুলি ভাৱে?
- সেই অসুবিধাসমূহ দূৰ কৰিবলৈ আপুনি সক্ষম হৈছিলনে?
- দলগতভাৱে বা এককভাৱে সমস্যাবোৰ সমাধান কৰোতে প্ৰত্যেককে আপুনি নিৰীক্ষণ কৰিব পাৰিছিলনে?
- আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সাপেক্ষে শিকন ঘাটী সমূহ চিনাক্ত কৰি তাৰ উপায় উলিয়াবলৈ সক্ষম হৈছিলনে?

সামৰণি

দশমিকৰ ধাৰণা আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত সদায় ব্যৱহৃত হৈ আহিছে। সেয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যাতে দশমিকৰ ধাৰণা প্ৰাথমিক স্তৰত আয়ত্ত কৰিব পাৰে তাক আপুনি নিশ্চিত হ'ব লাগিব। পাঠ্যপুথিৰ অনুশীলনীবোৰ বহুবাৰ অভ্যাস কৰিবলৈ দিব। তাৰ বাবে যথেষ্ট সময় দিব আৰু ব্যৱহাৰিক দিশত তাক প্ৰয়োগ কৰিবলৈ অধিক উৎসাহিত কৰিব। তেতিয়াহে গণিত যে আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত কিমান প্ৰয়োজন উপলব্ধি কৰিব পাৰিব। অনুশীলনী বা কাৰ্যবোৰ কৰোতে যাতে শ্ৰেণীকোঠাত এটা আনন্দৰ আৰু উৎসাহৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি হয় তালৈ লক্ষ্য ৰাখিব।
